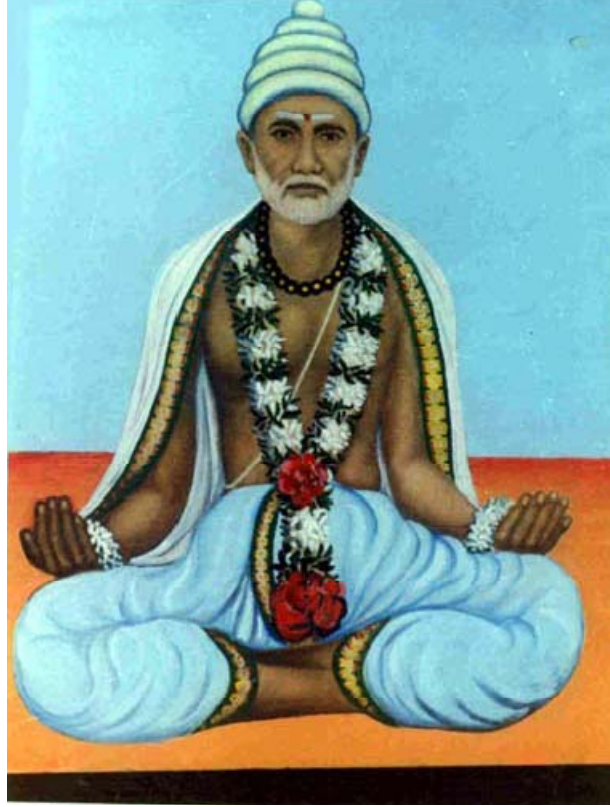

020

శ్రీ సద్గురవే నమః

క్షరాక్షరోపాధి ద్వయదోష రహిత పరమతత్వ కందములు

గ్రంథ కర్త: శ్రీమద్భాగవత కృష్ణదేశిక ప్రభువరులు

(శ్రీ.శ. 1862)

Edited & Corrected by:

Dr. Sridhar Rapelli,

New York, USA,

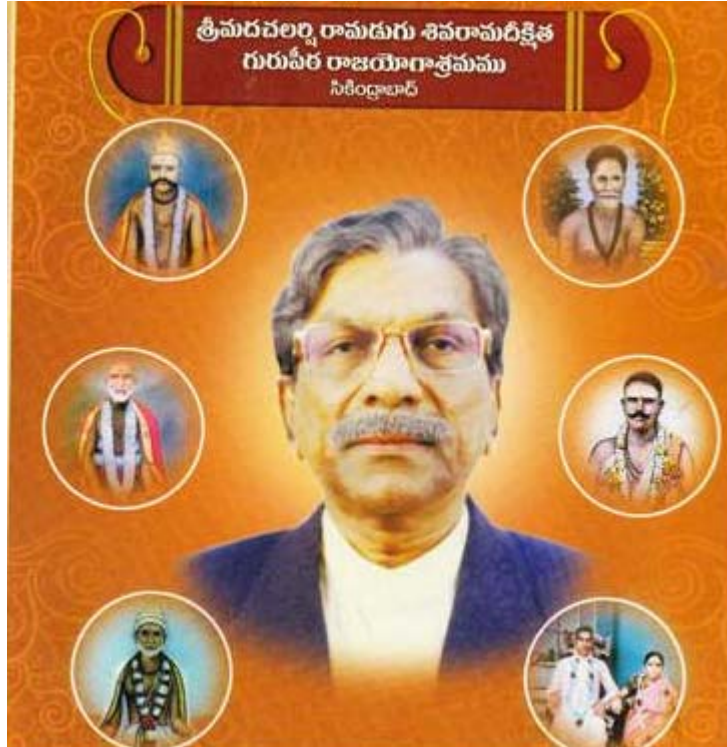
Email: srapelli999@gmail.com. June 6, 2012 A.D

కూరొపాధి ద్వయదోషరహిత పరమతత్వ కందములు

శ్రీమద్రామడుగు

శ్రీ శివరామదీక్షిత అచల గురుపీఠ రాజయోగాశ్రమము

సికింద్రాబాదు

పీఠాధిపతి

శ్రీ దయానంద పొన్నాల సాందీపని రాజయోగీశ్వరులు

1. ఈ కల కందములను విను |
డో కల నరులార మీకు | ఒప్పిదమైనన్! |
నే కల గనుక రచించితి |
యా కల మోక్షమును జెంద | నగు నివి వినినన్! ||
2. మాటలు లేనియు బయలున |
మాట గలిగె ననుట వినుట | మాయ గదయ్యా? |
మాటలు మాయైతె యణగు |
మాటలు మాటాడి మనము | మానుద మవలన్! ||
3. ఏ కందము కా కందమె |
మా కంద ఫల రస రుచిని | మరిపించు రుచిన్ |
మీకందములైనను విను |
డీ కందములన్ని సత్యవీంద్రుల్లారా! ||
4. నే ఛందము జదివెరుగను |
నా ఛందం బిదియు గురుని | నమ్మి రచిస్తాన్ |
ఈ ఛందపు పద్యములను |
చూచందరు నగక దిద్ద | జొరుడీ సుకవుల్ ||
5. కథ గాదు జననమరణ |
వృథ మానుటకై రచిస్తా | వర కవులారా! |
మథియించి చూచి దిద్దుడి |
పథమే మాత్రంబు దప్పి | పారక యుండన్! ||

6. తక్కువ పాండిత్యముచే |
నిక్కే పండితులు మెచ్చ | నేరరు వీటిన్ |
ఎక్కువ పాండిత్యము గల |
చక్కని పండితులు మెచ్చి | సరె నన్నట్లన్ ||
7. సూరి జనులె యీ గ్రంథపు |
సారము గను వారు గాని | సంసార మహా |
ఘోరాబ్ధి యందు జేరిన |
వారలు విని దీన్ని జూచి | వచియింపుదురే? ||
8. గొప్ప ప్రతిష్ఠకు మిక్కిలి |
తిప్పల బడు నృతతి కెప్పుడు | దీరదు విన నీ |
యొప్పుల కుప్పుగు బోధను |
తప్పక నా మాట నమ్మ | దగు తప్పనకన్! ||
9. మెప్పైన బోధగల మా |
యప్పులు తప్పంటె దిద్దు | డది నా కిష్టం |
బిప్పగిది కందముల నే |
జెప్పితి యీ కవిత జూచి | శిడిముడి పడకన్ ||
10. ఒక సారియైన వినకన్ |
విక విక నవ్వేటి కుకవి | వేత్తల్లారా |
ప్రకటించక మీ శౌర్యం |
బిక దాచుట మీకు మాకు | హితమై యొప్పున్ ||

11. స్వచ్ఛాన్వయ గుచ్ఛములని |
పృచ్ఛ యొనర్చెదరు కవులు | పృథు యశులారా! |
ఇచ్ఛ జనించిన జదువుడి |
యచ్ఛా పద్యంబు లివ్వి | యాసాంతముగాన్ ||
12. తక్కిన బోధల వలెనిది |
చిక్కులు గల బోధ గాదు | చేపట్ట దగున్ |
మక్కువతో మీ మునుపటి |
చిక్కుల బోధలను చూర్న | జెక్కి ముదమునన్ ||
13. సకల విధ కార్య యత్న జ |
నకమగు వస్తువును బట్టి | నలచివయిచు దీ |
న్నొక సారి వినిన చదివిన |
నిక నింతకు యెక్కువైన | వే బోధలయా? ||
14. కేరుచు మిము వినుమని నే |
సారెకు మీ చుట్టు దిరిగి | సన్నుతి జేసె |
తోరపు బోధకు మూలం |
బైరెవ్వరో వార్ని దలచి | వరుస నుతింతున్ ||
15. ఈక్షితి శివరామాహ్వాయ |
దీక్షితులకు బోధ జేసి | దిద్దిన సామ్యా |
దక్షుని శ్రీధర మూర్తిని |

నిక్షేపముగా దలంచి | నే వినుతింతున్ ||

16. దక్షిణ మూర్తియు ననదగు |
నీక్షితి శివరామ నామ | దీక్షితులనుచున్ |
వీక్షించురార్యులతని క |
పేక్షను దండములు బెట్టి | ప్రేమ నుతింతున్! ||
17. ఆ దీక్షితుల కృపకు దా |
పాదై అప్పయ్య మంత్రి | పరియించెను యీ |
మేదిని తద్బోధ నతని |
పాదములకు నుతులొనర్చి | ప్రార్థింతు మదిన్ ||
18. నుతి జేసెద నప్పయ్యన్ |
గతికై కొల్పతడు బోధ | గనెనో నే నా |
ప్రతిలేని పరశు రామా |
క్షితి సుర వంశ మణియైన | సీతాపతికిన్! ||
19. బుచ్చీ వేంకమ తల్లిని |
చెచ్చెర పెండ్లాడి కాశి | సేతువ దాకన్ |
విచ్చలవిడి యెగ జల్లెను |
సచ్చరితుల కదల బోధ | సాకల్యముగాన్ ||
20. ఆ సీతాపతి నతి వి |
శ్వాసమునన్ గొల్చికొంటి | సర్వేశ్వరుడం |
చీ సద్బోధను తేటగ |

క్షరాక్షరోపాధి ద్వయదోషరహిత పరమతత్వ కందములు

జేసితి నివి సకల జనులు | చెవి యొగ్గి వినన్ ||

21. భాగవత వంశ భవుడను |
భాగవతోత్తముల పాద | పద్మంబులకున్ |
సాగిలి మ్రొక్కే వాడను |
బాగుగ నను జనులు కృష్ణ | భట్లందురిలన్ ||
22. ధారుణ్యత్రనసూయలు |
వీరే యని జనులు బొగడ | వెలసిన వారల్ |
నారాయణ జానకి యను |
వారిరువురు గన్న యట్టి | వాడను సుమ్మీ! ||
23. ఆ నేనొనర్చినాడను |
యా నిజ కందముల గ్రంథ | మెప్పడు దీనన్ |
వీనుల విని కన్నుల గని |
రే నట్టి జనంబు బలుకె | “నే” “నే” ననుచున్? ||
24. చిల్లర బోధల నన్నిటి |
నొల్లరు నిజ బోధ దెలిసి | యొప్పెటి పెద్దల్ |
పొల్లని యందుకె నేనవి |
వల్లక యీ బోధయందు | వర్తిస్తే జుమ్మీ! ||
25. గురుశిష్యుల మాటల వలె |
పరిపూర్ణపు బోధ కంద | పద్య ఫణితిచే |
విరచిస్తే వినుడి ముందర |

క్షరాక్షరోపాధి ద్వయదోషరహిత పరమతత్వ కందములు

జరిగే ముచ్చట్లు మీకు | సహ్యాంభైనన్ ||

26. సకల నిగమాగమాది |
ప్రకర మహా నారికేళ | ఫలసారము దీ |
సౌక గ్రంథము జేసితి లౌ |
కిక జనులొక వేళ్ళ గొన్న | కీడు దొలంగున్! ||
27. తనకు తను వచ్చి సద్దో |
ధను దెల్పుమటంచు మ్రొక్కు | తన శిష్యునకున్ |
విన జెప్పదొడగె నొక గురు |
డనుమానించకను వాని | కతి దయతోడన్ ||
28. పరమ పురుషుడును లేనిది |
యెరుకయు గల దరసి లేని | యెరుకను విడుమం |
చెరిగించిన శిష్యుడు గురు |
వరు నడిగెను మ్రొక్కి రెంటి | వర్తనలపుడున్ ||
29. పరమ పురుషుడన నెవ్వడో? |
ఎరు కెట్టిదో? తెల్పి యవల | ఎరుకను విడిచే |
తెరు వెట్టిదో? ఇన్నియు నా |
కెరిగించు మటంచు బల్క | నిట్లనె గురుడున్ ||
30. నే పెద్దలచే విన్నది |
నీ పై దయ బుట్టి చెప్ప | నే బూనితి నీ |
కా పద్ధతి నంతయు విని |

యే పద్ధతి కాశ పడకు | మిది విడువకుమీ ||

31. కదలడట పరమ పురుషుడు |
కదలిక మాయ యట యిట్టి | కదలిక కేదో? |
మొదలన పెద్దలు బల్కిరి |
కదలనిదే కలదు, లేదు | కదలిక యనుచున్ ||
32. పురుగుక్కుస్తంభంబును |
గొరికిన దన వీతిహోత్రు | గొని మ్రింగె చదల్ |
ధర ననినను మాయా సతి |
హరిని చికాకుగ యొనర్చె | నన విన దగునే? ||
33. హరియందు దోచు విశ్వము |
నర స్వప్నము వంటి దనిరి | నానా జనముల్ |
సుర స్వప్నము వంటిది యనె |
స్థిరమతి శివరామ నామ | దీక్షితులు ధరన్ ||
34. సురలందు దోచు స్వప్నము |
హరియందున దోచు విశ్వ | మా సురల హరిన్ |
ఎరిగిన కల విశ్వము తా |
మరుగవె తమ లేమి నెరిగి | అతిభిడియమునన్? ||
35. కదలనిది కదలదెన్నడు |
కదలిక గల దనిన దాని | కగుపడదు మొదల్ |
కదలిక లేదది గావున |

క్షరాక్షరోపాధి ద్వయదోషరహిత పరమతత్వ కందములు

యిది పరమ రహస్య మెవ్వ | రెరుగరు దీనిన్ ||

36. కదలనిది కదిలె నన్నను |
ముదమున విన దగదు వారి | ముచ్చట నెప్పుడున్ |
కదలిన కదలని దెట్లగు |
నది గావున కదలదనుచు | నమ్మ దగు జుమీ! ||

37. నిను మేను ప్రకృతి ద్వయమని |
నిను నీ మేనును మృషయని | నీ జోలిని మా |
నిన పెద్దల నీవెరుగక |
నిను నీవొక కొండనంటె | నిజమా మాటా? ||

37

38. పేరచల మనుచు బయలని |
పేరెప్పుడు లేదు మనము | బెట్టుట చాతన్ |
పేరాయె బయలు కిప్పుడు |
పోరా! నే నీవు మృషని | పోతే జాలున్! ||

39. పరమ పురుషుడీ బయలని |
గురు డెరిగించినను జూచి | గొప్ప కురుచలై |
యెరిగెటి నిను నే మృషనని |
యెరిగరుగుము నీవె మాయ | విక బుట్టవిలన్! ||

40. అయమాత్మ యనిన రీతిగ |
నయముగ యీ బట్టబయలు | నదుగో యనుటల్ |
అయమియమని యనుటుళ్ళ |
క్యయినను నన వలసె నీదు | కీడుడుగుటకై! ||

41. లేనియు నేనీ వుండని |
స్థానంబును కారణంబు | సర్వమున కధి |
స్థానంబు సాక్షి సత్య |
జ్ఞానానందంబులనిన | సత్యములగునే? ||
42. అట్టిది యిట్టిది యనరా |
నట్టిది బయలనుచు దెలిసి | యా మీదట నీ |
వట్టిది యిట్టిది యనరా |
నట్టిది బయలనిన దాని | నరయకు మెప్పుడున్ ||
43. అది ఇది యంచని యనరా |
నిది బయలని తెలిసి నీవు | యిది యది యనరా |
నిది బయలని తెలిసిన నిను |
వదలుండుము లేనటంచు | వర గుణవంతా! ||
44. కల నీకు జగము కంతట |
గల బయలుకు గలిగి యున్న | ఘనమగు తిప్పల్ |
కలయగని మేలుకొని యా |
కలవలె మేలుకను జూచి | కదలుముళక్కి! ||
45. కలనేన్గు సింహమును క |
న్నుల గన మృతి జెందినట్లు | నుళ్ళక్కగు నీ |
వల గురు కృపచే బయలున్ |
దెలసూరికె యుంటివేని | తీరును మాటా! ||

46. ఎప్పటికి యొక్క రీతిగ |
తప్పక నిలచున్న దాన్ని | దయతో గురుడున్ |
జెప్పిన గని యగణితమగు |
తిప్పలు గల నిన్ను నీవు | దీసితె సరిరా! ||
47. నీవున్న చోట నుండును |
నీ వివిధ విచిత్ర జగము | నీతో గూడన్ |
నీవే లేనియు చోటను |
నీ వివిధ విచిత్ర జగము | నిలువదు కుర్రా! ||
48. నానా వికారములు గల |
నానా విధ నామ రూప | నటనలు గల యీ |
నీనా దశదిశలను గల |
దీనందే లేక మనము | తిరుగుట మప్పా! ||
49. అబ్బీ యీ బయలున్నది |
దబ్బున గురుడెరుక జేయ | దబ్బర ననుచున్ |
దెబ్బకు మాయము గాకను |
కబ్బము జెప్పటకు నిల్వ | గలవే నీవున్? ||
50. మూలము లేకనె వచ్చిన |
నీ లీలలు జూచుకోని | నీవె మురుతు వీ |
బైలున్న దనుచు దోచితె |
నీ లేమిని నీవెరింగి | నిలువవు కుర్రా! ||

51. జ్ఞానము భక్తియు కర్మము |
గాని బయల్ నదుగొ జూచి | కలకాలము యీ |
జ్ఞానము భక్తియు కర్మం |
బౌ నిను నీవెరిగి మృషని | పని విన వోయీ! ||
52. ఈ నిర్మలమౌ బయలున |
నానాగమ నిగమ కల్ప | నాయ నటంటే |
యే నరులు నమ్మరిందుకు |
నా నీయందున నటంటే | నమ్మిన మాడ్కిన్! ||
53. నేనీవనని మహాత్ముని |
కీ నిగమాగమ విచార | మిష్టతి యౌనా? |
నేనీవని యీ పల్కే |
నా నీకే యిష్టతౌర | నానాయన్నా! ||
54. కల వేళ్ళను యీ మేల్కను |
గల యీ బయలుండ జూచి | కల మేల్కలలో |
గల లేని నిన్ను నీ మే |
నుల లేవని నీవు దెలిసి | యుండుము చాలున్ ||
55. మేను జడ మజడమని నను |
నేనును యీ రెండు గలసి | నేననబడు స్వ |
ప్సానందమె మదవస్థగు |
నేనే నను మృషని తెలియ | నే మృష నౌదున్! ||

56. నేనె తనైతెను నా వలె |
నీ నే లేనట్టి బ్రహ్మ | నే ననకున్నే? |
నేనందు నేను లేనిదె |
మేను జగత్తులయి దోచి | మృషనొ కొంచున్! ||
57. కానగ రావిక మతములు |
నానాగమ నిగమ సమితి | నామము రూపం |
బేనే లేనిచో? నాకై |
నే నరుదెంచినను వెంట | నే యవి వచ్చున్! ||
58. నా మీది ప్రేమచేతను |
యా మనుజులు నిలుప దలచి | యెన్నో యుక్తుల్ |
తామొనరించిన నిల్చునె? |
నే మృష, మృష నిల్వ గలదె | నిశ్చయము వలెన్? ||
59. నీ తండ్రి తాతల వలెను |
నీ తనయులు నీవు చనుట | నిశ్చయము కదా? |
మీ తోటి రాదు గద బయ |
లీ తెర గెరిగిపుడు శూన్య | మేదో గనరా? ||

బయలు లక్షణము

60. బయ లెపుడు పుట్టి గిట్టదు |
బయ లెప్పుడు ముట్టుకోదు | బ్రహ్మాండంబున్ |
బయ లెపుడు నన్నెరుంగదు |
బయ లెప్పుడు జేయ బోదు | పను లెవ్వైనన్ ||

61. బయలనిన నిత్య వస్తువు |
బయలన నొక రీతి నుండు | బ్రహ్మాండములో |
బయలనిన కండ్ల బడనిది |
బయలన బ్రహ్మాండమవల | బరగెడిది సుమీ! ||
62. బయలనిన నేను లేనిది |
బయలనిన నుపాధి గాన | బడనిది యెప్పుడున్ |
బయలనిన పలుకు లేనిది |
బయలిట్టిది యనుచు తెలియ | బడదెవ్వరికిన్! ||
63. చెప్పియు చూపగ రానిది |
యప్పా! యల్లదుగొ చూడు | మని నే నీకున్ |
చెప్పియు చూపితి మరువకు |
యెప్పటికిది నమ్మి లేని | యెరుకను విడరా! ||
64. ఉన్నది గద నే జెప్పిన |
దన్నా దాన్నుండ జూచి | తలగుము మృషయౌ |
నిన్నంటి యున్న సంపద |
లన్నిటి గొని నీవు వచ్చి | నట్లు మృషగుచున్! ||
65. పంచ కవచముల సంచును |
మించినదీ యెరుక యనుట | మేలా? బయలం |
చెంచిన దగు నా ముచ్చట |
అంచిత సద్భక్తి యుక్త | అమితాసక్తా! ||

66. లేనియు నేనను దేహము |
లోన బయట గలిగినట్టి | లోక సమితికిన్ |
లోన బయట గల బయలిది |
దీనందే లేక మనము | తిరుగుట మనఘా! ||
67. ముడిబడి కర్మము జ్ఞానము |
విడువక నా రెండు వెలసె | విశ్వమన నదే |
కడు వేడ్క బయలు గనెనా |
ఘడియైనను నిల్వలేక | కల్తై పోవున్! ||
68. సకలంబులేని బయలున |
సకలము లేనిదిటకొచ్చి | చనెనా? లేనం |
చు కని తను లేచి పోయిన |
నిక నిలిచే బయలు నెరుగ | నేడుండునురా? ||
69. ఉన్నాను లేను యనకన్ |
వున్నది బయలనుచు యేమొ | వుంటిని? లేనం |
చెన్నుము లేనియు నిన్నును |
పన్నుగ గని లేని నీవు | పరుగిడ వోయా! ||
70. రెండు పదార్థముల నడుమ |
ఖండంబిదె కానుపించు | గద? దీనిని నీ |
వుండి గనుగొని చనందగు |
మండిత సత్కీర్తి సాంద్ర | మానవ చంద్రా! ||

71. ఉన్న బయలందు నిజముగ |
నెన్నడు లేనట్టి మనము | యేతెంచిట యీ |
తిన్నని ముచ్చట లాడితి |
మిన్ని యికన్ మనము బోతె | యేదిర మాటా? ||
72. ఓ పాప రూప యా బయ |
లే పరమాత్మనుచు నమ్మి | లేనట్టి నినున్ |
ఆపో జ్యోతి ననుచు దెలి |
సీ పట్లనె లేనటంచు | చేరుముళక్కీ ||
73. ఇచ్చారాహిత్యంబనె |
స్వచ్ఛంబగు బోధ యనుచు | సజ్జనులని యీ |
ఇచ్చనె కూడని దనిరా |
స్వచ్ఛందుల మాటలన్ని | సత్యము వినరా! ||
74. ఏ యాపేక్ష జనించిన |
నా యాపేక్షెల్ల మాయ | యని తెలియ దగున్ |
ఆయాస మౌను దానను |
చీ యని యవి విడువ దగును | క్షేమము కొరకై ||
75. మనమీ బయలున లేనిదె |
మనకు మనమె వచ్చి నిల్చి | మన మేగిన నే |
మనక మన జోలి గొనకన్ |
తనకై తా నుండి యున్న | దదుగో కనరా! ||

76. నా నీ కలిమిని వంధ్యా |
సూనుని వలె పుష్కర ప్రసూనము వలె స్వ |
ప్సానందము వలె గంధ |
ర్వానీక స్థానము వలె | నని తెలియ దగున్ ||
77. నీ తండ్రి జనిన మీదట |
నీ తనయుడు రాక మునుపు | నీ వున్నపుడున్ |
ఏ తత్వ మంతటను గల |
దా తత్వము నరసి మృషని | తలపుము మిమ్మున్ ||
78. నీవె సుమీ జీవశివుల్ |
నీవె సుమీ మేను జగము | నీవే సుమ్మీ |
జీవ శివైక్యము బయలున |
నీవు గలుగ లేదు, లేదు | నీ మొదలెచటన్! ||
79. కదిలీనా మెదిలీనా |
కదులని యీ బయలు నిన్ను | గన లేదు గదా? |
మొదలెక్కడ కన రాదిక |
కదులుము నీ కలిముళక్కిగా దలచి సుతా! ||
80. మేనని నను దెలసిన గతి |
నేనననిది బయలుగాను | నీవెరుగోయీ! |
నేనననిది నేననదని |
నేనను నేనరయ మృషని | నే మృష నౌదున్! ||

81. మేనొక్కటి నేనొక్కటి |
నేనీ మాటలను విడిచి | నిను నీ తనువున్ |
నేనే నని యచలము గని |
నేనను నీవేగ వోయి | నే మృష ననుచున్! ||
82. దేహమున కొంత నిజమని |
మోహంబున నిల్చుకొనుటె | మోసంబు, గురు |
ద్రోహమగు గాన విడువుము |
మోహంబును మేల్కొని కల | మునిగిన రీతిన్ ||
83. చలనమన నీవు సుమ్మీ |
చలన రహిత మనిన బయలు | చలనమె కల యీ |
చలనము చలన రహితమును |
గలదని కని తొలగ మేలు | కగునో యప్పా! ||
84. ఈ గురైరిగే మేనును |
బాగుగ విడిచుండు మిందు | బట్టకు దేనిన్ |
ఆగడమౌ దానను విని |
త్యాగము నీకుంటె మంచి | దౌరా వోరీ! ||
85. వలదెక్కువ ముచ్చట్టిక |
చలనము లేనట్టి బయలు | ఛందము గని యీ |
చలనమగు నీకు నీవే |
తలిదండ్రులటంచు దెలిసి | తలగుము చాలున్! ||

86. బ్రహ్మాందు లేక కలిగిన |
బ్రహ్మాను నేననెడి మాయ | ప్రబలె జగంబై |
బ్రహ్మాను గని తా నేగుటె |
బ్రహ్మాననే మాయకు పని | బ్రహ్మాందు జుమ్మి! ||
87. నిరుపాధికమగు బయలున |
మరి లేకనె కలిగినట్టి | మారుతమునకే |
పరియాయ నామములగును |
కరువలియన యెరుక యనిన | కడు మాయ యనన్ ||
88. మానసము దేహి జీవుం |
డానందము సత్తు చిత్తు | లహము జగదధి |
ప్థానంబు సాక్షి సత్య |
జ్ఞానము ద్రష్టనిన నీవె | సత్యము సుజ్ఞా! ||
89. జ్ఞానాజ్ఞానంబులు యీ |
జ్ఞానంబువె కాని వేరు | గా వెన్నటికీ |
జ్ఞానాజ్ఞానానికి పని |
జ్ఞానాతీతమును గాంచి | చనుటయు సుమ్మీ! ||
90. స్థిరముగ నిల్చెదైతే |
పరుగెత్తక భ్రాంతి నిల్వ | బడదా భువిలో? |
నరులు విమర్శించిన తా |
నురుకుట మది యెందు కోస | మూహను కనరా! ||

91. జలమందు మొదలు లేకనె |
జలచరములు బుట్టి పెరిగి | సమసిన రీతిన్ |
అల పరిపూర్ణములో నీ |
విలసజ్జననంబు స్థితియు | విలయములౌరా! ||
92. అచలమున మొదలు లేకనె |
సచరాచర జంతునిచయ | జననమగును య |
పుచ్చయమున లేని జలచర |
నిచయము జన్మించి నట్లు | నిశ్చయము సుమీ! ||
93. నీరందు చేప లేకనె |
నీరున జన్మించి మించి | నీల్గిన రీతిన్ |
తోరమగు బట్టబైటను |
వారక గురైరుగు మేను | వచ్చున్ బోవున్! ||
94. జలధి జలచరము లోపల |
గలదా? జలరాశిలోన | గల చరము వలెన్, |
జలధియు నిత్య మనిత్యము |
జలచర మట్లచల చలము | సరణులు గనుమీ! ||
95. జలరాశికి బుట్టవు గద? |
జలచరములు వాటికవ్వె | జనియించు గదా? |
కలకాలమిట్లు బయలెరు |
కల గాంచిన సంశయంబు | కడకేగు జుమీ! ||

96. పుట్టదు గిట్టదు నొకరిని |
పుట్టించదు చంపబోదు | భూమ! యెరుక తా |
పుట్టును గిట్టును నొకరిని |
పుట్టించును సమయ జేయు | భూమకితరమై! ||
97. కల లోపల యేనుగు పై |
గల దొర మేల్కొనిన నిల్వ | గలడా?, గురుడున్ |
తెలిపి బయలు, లేదెరుకని |
దలపకుమన నీకు నిల్వ | దరమా తలపన్? ||
98. ఎందరు లేదన్నను తా |
నెందుకు లేకుండు బయలు | నే నీవనకన్? |
అందరు కలదని యన్నను |
నెందుకు కలిగుండు యెరుక | నే నీవనుచున్? ||
99. నీకచ్చిరాని ఊరున |
నీకే గృహమచ్చనట్లు | నీవౌ మేనన్ |
నీకచ్చిరాదు నిన్నే |
చేకొనుటయు మానవయ్య | శ్రేయస్కామా! ||
100. నీరాంశ మస్యగోదన |
సారము రేతస్సు రెంటి | సమ్మిశ్రంబే |
ధారుణి తనువై నిలుచును |
నారీనర సంగమమున | నయగుణ రత్నా! ||

101. మనసన్నపు సూక్ష్మాంశము |
విను జల సూక్ష్మాంశమునను | వెలసెను ప్రాణం |
బును రెండు గలసి పిండం |
బన బ్రహ్మాండంబనంగ | బరగును వత్సా! ||
102. రెండు విధంబుల కనబడు |
చుండే యీ మేని చేత | చూచి బయలు ను |
ద్ధండత దీని నుళక్కని |
యుండుము దీనందు వాంఛ | నుంచకు శిష్యా! ||
103. అష్టాంగయోగముల నతి |
కష్టించే ప్రజల వలెనె | కష్టించక యీ |
స్పష్టమగు బోధ విను నీ |
కష్టములన్నియును దొలగి | కడకేగు సుమీ! ||
104. ఇది గాదు బోధ నే దె |
ల్పద రమ్మని నీకు వేరె | పేరిడి యవలన్ |
ముదమున “నే బ్రహ్మ”ననుచు |
వదరు మనిన వాడె మాయ | వసుమతిలోనన్! ||
105. మంత్రము యంత్రము ముద్రలు |
తంత్రంబులు నీకు దెల్పి | ధన మడిగెడి యా |
మంత్రజ్ఞుల మంత్రములకు |
యంత్రంబుల తంత్రములకు | నాగకు కూనా! ||

106. దీపము గతి కన్నులలో |
పాప వలెన్ మెలగు నిన్ను | పరమాత్ముడవం |
చీ పామరులు దలంతురు |
నీ పాట్లెరిగుండి నేను | నిను నమ్ముదునే? ||
107. తర్జనుల వలన జూపును |
నర్జున వర్ణగత నీల | మని శిష్యులకున్ |
దౌర్జన్య గురుడు నీవు వి |
సర్జింపు మసత్య మనుచు | సజ్జన తిలకా! ||
108. పురుషోత్తముడని పూజలు |
నరులొనరింపుదురు భువిని | నానా చోట్లన్ |
ధర మొదలగు భూతములను |
చిరుత శిశువు లాడుకొనెడి | చేష్టల రీతిన్! ||
109. రసమన దగనిది వస్తువ |
బసవన్న కదెట్టు లెరుక? | ప్రభువుకు దెలుసున్! |
రసమైతె విషము సగుణము |
ససి గాదా ముచ్చటంత | చవుల వినుటకై? ||
110. ద్వైతాద్వైత విశిష్టా |
ద్వైతులమని కీచు లాడు | దయ్యముల వలెన్ |
ద్వైతాద్వైత విశిష్టా |
ద్వైతులతో కీచు లాడ | దగునే నీకున్? ||

111. అనుభవ వేదాంతులమని |
తినరాని పదార్థమెల్ల | తిను దుర్జనులన్ |
కనబోకుము తద్బోధను |
వినబోకుము యెన్నటికి వివేక విచారా! ||
112. జిహ్వాపస్థల విషయము |
లెవ్వి గలవో? వాటి విడువ | లేని గురువులన్ |
ఎవ్వరు జేరియు కొలుతురో |
యివ్వసుధన వారు జెడుదు | రిది నిజము సుమీ! ||
113. పాపండు మతము వారల |
వేపంబుల జూచి శిష్య | వితతి భ్రమించున్ |
ఈ పత్తి బోధెరుగక |
దూషింతురు విన్న కన్న | దుర్భాషణలన్ ||
114. నిజగురు బోధ నెరుంగక |
గుజ గుజ శిష్యులకు జెప్ప | గురువుల బోధల్ |
భుజగ విషోపమమగు సుమీ! |
సుజనౌఘము మెచ్చ దట్టి | సుద్ధిని పట్టి ||
115. తనువును విడి బ్రహ్మను నే |
నను మునుపటి నీ విచార | మటు బెట్టిపుడున్ |
నిను నీ తనువును వేరని |
యనకను పరిపూర్ణ మరసి | యవి విడువ దగున్ ||

116. కొందరు వైరాగ్యంబున |
కొందరు తీర్థాటనమున | కొందరు కర్మం |
బందున వ్రత జప తపముల |
కొందరు నటియింతురిట్టి | కోర్కెల మనుజుల్! ||

117. కొందరు భక్తిత్రయమున |
కొందరు యోగములయందు | కొందరు జ్ఞానం |
బందు రమింతురు వారల |
కందరికీ బోధ యిష్ట | తౌనా తనయా? ||

అశరీర పద్ధతి

118. భ్రమ రహిత సహిత జనులను |
సుమనసులను నరుల సమము | జూచిన విశ్వం |
బమరియు లేకుండుండును |
క్రమమున కలవంటి దగుచు | కడు నిజము సుమీ! ||

119. కల తనను లేను కలనని |
తలపోసెటి వారి మాట | తమకే నిజమౌ |
కలలేని వారు కల వా |
రలు వీరలు యొకరిని నొక | రరయ రిరువురున్ ||

120. కల వారికి మేలుకలో |
గల వారికి జాగ్రతందు | కలహము గలదా? |
కలహించిరేని వారలు |
కల వారలె గాని మేల్క | గనరెన్నటికిన్ ||

121. సురలందు దోచు కల వలె |
నరు దెంచును బ్రహ్మ యందు | నఖిల జగంబుల్ |
అరుదెంచి యజుని గన్గొని |
బిర బిర తామేగు నిల్వ | బిడియం బగుచున్ ||
122. రోగపు చేష్టలు బోయిన |
రోగము గలదనిన మాడ్కి | రోయక నిన్నున్ |
నీ గురైరుగుట మణగిన |
నే గలనన నీదు మాట | నిశ్చయ మటరా? ||

జ్ఞాన పద్ధతి

123. ఎరుగుట జ్ఞానము దానను |
జరిగే పని కర్మ మనుచు | జనులెన్నిరి యీ |
యెరుకయు కర్మము లేనిదె |
పరిపూర్ణము వీటి నీవు | బట్టకు మెప్పుడున్ ||
124. జ్ఞానంబు సత్వ గుణమను |
దానికి జన్మించె ననుచు | దామోదరుడా |
మేనత్త కొడుకుతో ననె |
జ్ఞానమునకు జన్మ మొకటి | గలిగె గదోయీ! ||
125. పుట్టింది గిట్టు జ్ఞానము |
పుట్టిననుచు కృష్ణమూర్తి | పురుహూతజుడౌ |
నట్టి తన ముద్దు మరిదికి |
గట్టిగ విన జెప్పె నిందు | కలతే మోయీ? ||

126. జ్ఞానమగు నీవు జ్ఞేయం |
బైన బయలు గాంచి జ్ఞాన | మగు నిను నీవే |
లేనంచు తెలియుమని తా |
నా నరునకు వాసుదేవు | డానతి యిచ్చెన్! ||
127. మన మచలమన దగదు, తగ |
దనుటయు మన మచలమునకు | తగ వేరని రెం |
డని లేవు మన మచలమని |
విను మన ముళ్ళక్కి తెలియ | విడు మనము మనన్! ||
128. జ్ఞానము నేనన నొక్కటె |
జ్ఞానము నే వేరటంచు | గన బోకు సుమీ |
జ్ఞానము వచ్చును బోవును |
జ్ఞానాతీతమును తాను | గాంచిన దాకన్! ||
129. నీ కలను వచ్చి పోయిన |
లోకుల లోకముల వలెనె | లో నిను గనుమీ |
నీ కలను నీవు మేల్కని |
యా కల నటు వలెనె చూస్తె | యటు నిల్వవురా! ||
130. అందరి కల నీ కలె కద? |
అందరు నీ కలను వచ్చి | యగుపడి పోవన్ |
కందువు గద నిన్నట్లనె?
మందమతీ కనగదోయి | మరి లేననుచున్? ||

ఆకాశ లక్షణము

131. చలియించని దాకాశము |
చలియించును వాయు వనుచు | సాటింప దగున్ |
చలనమె విశ్వము నేనన |
చలనమె తను వెరుక లనిన | జగ మనిన సుతా! ||

132. ఆకాశ మనిన శూన్యం |
బాకాశం బనిన సగుణ | మాకాశ మనన్ |
కాకి వలె నల్ల రూపుది |
యాకాశము మితములోన | నణగుండు సుమీ! ||

133. ఆకాశ మనిన కాలం |
బాకాశంబన విలంబ | మాకాశ మనన్ |
లోకమున చంచలంబగు |
నాకాశము శబ్ద రూప | మగు విన వోయీ! ||

అహము యొక్క నిర్ణయము

134. అహమే తనువీ విశ్వం |
బహమే జీవేశ్వరులన | నహమే ఐక్యం |
బహమే యహముకు మూలం |
బహమణిగిన నణగునన్ని | యనఘ చరిత్రా! ||

భ్రమ నిర్ణయము

135. భ్రమయనిన పుట్టుకనినను |
భ్రమకే నామంబులిట్టి | భ్రమనే నీవున్ |
భ్రమ యీ మేను జగత్తులు |
భ్రమ యెరుకయు మరుపు రెండు | భ్రమే భ్రమ వినరా! ||

ఎరుక నిర్ణయము

136. ఎరుక సుమీ బ్రహ్మానినను |
యెరుక సుమీ మాయయనిన | యెరుకే జీవుం |
డెరుక సుమీ యీశ్వరుడన |
యెరుక సుమీ నేను విశ్వ | మిది సత్యమురా! ||

మాట నిర్ణయము

137. మాట సుమీ నేననినను |
మాట సుమీ మాయ యనిన | మరి జీవశివుల్ |
మాట సుమీ బ్రహ్మానినను |
మాట సుమీ మేను జగము | మాటే సుమ్మీ! ||

ప్రతిబింబ నిర్ణయము

138. ప్రకటమగు బింబమందున |
ముకురము ముకురస్త బింబ | ములు లేవెపుడున్ |
ముకురంబు వలన బుట్టును |
ముకురస్తము దాని వలన | ముకురము దోచున్ ||

కలమేలుకల నిర్ణయము

139. లేనియు నీ రాకయె స్వ |
ప్పానందము నీకు గురుడు | పరిపూర్ణంబున్ |
పూని తెలిపి మేల్కొల్పిన |
నే ననకను నీవు బోవ | నీ మేల్కదిరా! ||
140. కలలో వానికి మేలుక |
గలదని గురైరుగ వశమె | కల మేల్కనినన్ |
కలవాడు గలడె తెలియను? |
తలపోయుము నిన్ను నీవు | తగ నీ రీతిన్! ||

141. కలవాడు వాని చదువులు |

గలవా తా మేలు కనిన | కనుగొను మటులన్? |

కల నిన్ను నీదు చదువును |

ఫల మేమిక చాలు పెక్కు | పలుకుల తండ్రి! ||

142. కల రాజు సకల సంప |

త్కలితుండై తాను మేలు | కన, లేడెచటన్ |

కల నిన్ను వాని విధమున |

తలపుము దలచితివె చాలు | ధన్య చరిత్రా! ||

అచల పరిపూర్ణ ప్రబోధ

143. తనకు తను నొరులు చనకిన |

ధ్వని బుట్టని చోటు బ్రహ్మ, | తను దా నొరులున్ |

చనకిన ధ్వని గల చోటును |

విను 'మాయ'ని, లేని మాయ | విడు లేననియున్! ||

144. మనసుకు వాక్కుకు దెలియని |

ఘన వస్తువు బయలటంచు | గనియా రెంటిన్ |

నిను నను విశ్వముగా గని |

విను మూలము లేని వీట్ని | విడరా శిష్యా! ||

145. ఏ నిర్ణయమును జేయడు |

నేననని మహాత్ముడెప్పుడు, | నేనను వాడే |

నానా విధాల వదరును |

నేనను తన వంటి వారి | నెప్పుడు గనినన్! ||

146. మలుకలు లేవీ త్రోవను |

చులకనగా దెలియ వచ్చు | సుజనుల కెల్లన్ |

తలపదగు దీని నెప్పడు |

మలకల త్రోవలకు బోక | మాన్య చరిత్రా! ||

147. నా మాట నమ్మవేమో? |

నీ మానస మెరుగ కంటి | నే నీ మాటన్ |

నా మాట పథ్య మైనను |

యే మారకు దీన్ని నీవి | కెప్పటి కప్పా! ||

148. సిద్ధాంతోక్తులు ఇవి నీ |

బుద్ధికి దెలుసుండి చదువ | బోకుము వీటిన్ |

బద్ధుల వినుమన వారలు |

యుద్ధమునకు కాలు ద్రువ్వు | చుందురు పెలుచన్ ||

149. ముద్దుగ యీ గ్రంథంబును |

పెద్దల ముందర వచింప | పిరుదివియకుమీ |

దిద్దెదరు తప్పలున్నను |

వద్దనకను దిద్ద నిమ్ము | వరకీర్తి నిధీ! ||

150. నేను గల మేను లేదని |

మేనున నీవుండి యిట్లు | మిడుకుట మేలా? |

మేనును విడిచను వినియెద |

మానుగ నీవనక యున్న | మాయవె సుమ్మీ! ||

151. కట్టెలు పిడుకలు లేకను |

యెట్టుంబలె నిప్పు నిల్వ | కేగునొ పుడమిన్ |

అట్టుంబలెనే నీవును |

యిట్టి శరీరంబు లేక | నెందుందువురా? ||

152. తనువును నే గానంటెను |

ఘన సుఖదుఃఖములు రెండు | కనుపడె నీవై |

కనుక తనువు నీవొక్కటె |

వినరా నా మాట నిట్టి | వెర్రిన బడకన్ ||

153. ఎరుకే లేనియు బయలున |

బిరబిర నరుదెంచి యెవరు | బిలువనిదే తా |

నరసి పరిపూర్ణ మున్నది |

యెరుకేగితె చాలు లేని | దెరుకని లేకన్! ||

154. తనువును నే గానంటివి |

విను సుఖదుఃఖములు నెవరివిర? నా తోడన్ |

విన జెప్పము నే వినియెద |

తనయా తప్పితివ నిన్ను | దండింతు జుమ్! ||

155. అందరి మాటల కురికే |

వెందుకు నా మాట నమ్ము | మిదె చాలును యా |

అందరు లేని బయలు గని |

అందున నీ లేమి నెరిగి | అరిగితె సరిరా! ||

156. నా బోతు రుచికి రుచినిడు |
నీ బోధ నపేక్ష చేత | నేర్చిన వారిన్ |
ఏ బాధలు బాధింపవు |
బాబూ! యిది నీవు నేర్చి | పరియింప గదే? ||
157. తాము తమ తప్ప నెరుగక |
నా మాటలు తప్పలనుచు | నవ్వే జనముల్ |
సామాన్యులనుచు దెలియుము |
నీ మానసమందు లెస్స | నిరుపమ సుగుణా! ||
158. దప్పుప్పన జనినట్లుగ |
నిప్పున చలి బాసినట్లు | నిజమోగిరమున్ |
ఒప్పుగ దిన్నప్పడె క్షుధ |
దప్పిన గతి, బోధ విన్న | దప్పును బాధా! ||
159. సాధనలు జెప్పి శిష్యుల |
బాధల బెట్టేటి గురుని | బాట వదలి యే |
బాధలు లేనీ బోధను |
సాధుల సేవించి వినుము | సద్గుణశాలీ! ||
160. బోధల కెల్లను గురువగు |
బోధ సుమీ దీన్ని నీకు | బోధిస్తాని యీ |
బోధను వదలకు మెప్పుడు |
సాధు జనస్తుత వివేక | సతతాశోకా! ||

161. నీ మదికీ నిజ బోధను |

ప్రేమతో నాటించ దలచి | పెక్కు విధములన్ |

నే మొదలు బెట్టి చెప్పితి |

దే మాత్రము రాత్రి పగలు | యేమారకుమీ! ||

162. నే నీకు జెప్ప బూనిన |

యీ నిజ సద్బోధ మనసు | కిమిడిన వెనుకన్ |

నీ నా పని దీరునురా |

వోనా ముద్దుల కుమార | వో నగధీరా! ||

163. ఎన్నో గ్రంథ జలధులను |

తిన్నగ మథియించి చూస్తే | తేలెను సారం |

బున్న బయలు గని మృష యగు |

నిన్నున్ నీ మేను మృషని | నిలువకు మనుచున్! ||

164. కప్పరము నిప్ప గలసే |

చొప్పన వెలిగవల కండ్ల | జూస్తుండగనే |

తప్పన గనరాదట్లనె |

యిప్పుడు నిను నన్ను బోధ | నెరుగుము బుద్ధిన్! ||

165. దీవించి యిస్తే నేనీ |

సేవించిన సేవమెచ్చి | చిత్తములోనన్ |

కావించు మెప్పుడు గానము |

భావించిది ముఖ్యమనుచు | పావన శీలా! ||

హీన గురుశిష్యోభయ లక్షణము

166. ఈవికి ఆశించు గురుడు |

నా వద్దొక కాసు లేదు | నన్నడుగకు పో |

పోవయ్య యనెడి శిష్యుడు |

కేవల హీనాత్ములనుచు | కీర్తింప దగున్! ||

167. దేవుడు తేతెమ్మనునా? |

జీవుడు లేదనుచు మదిని | శిడిముడి పడునా? |

భావమున దెలిసి యిద్దరు |

నా విధమున నడువ వలయు | నందరు మెచ్చన్! ||

168. గురు శిష్యుల లక్షణములు |

గురు శిష్యుల బోధ రీతి | గురుగీతార్థం |

బెరిగిన నరులకు మెప్పుగు |

నెరుగని యా మూఢ నరుల | కిష్టతి యౌనే? ||

గురుశిష్యోభయ లక్షణము

169. తన సంతతి పై గల దయ |

తన శిష్యుని మీదనుంచ | దగు గురు డెప్పుడున్ |

తన ధనము మనసు తనువును |

తన గురునివటంచు దల్చు | దగు శిష్యునకున్ ||

నీతి ప్రబోధము

170. కోటి విధంబుల జెప్పిన |

చేటొదవెటి తనదు పూర్వ | చేష్టలు విడకన్ |

చాటున నేటున ద్వివిధము |

గాటన మొనరించు నతని | కతుకునె బోధా? ||

171. బంగారువంటి యీ బో |
ధాంగీ కరణులను జేరి | యది విని వారిన్ |
భంగ పరచ దలచెడి యా |
వెంగళులకు జెప్పకుమని | వేడెద నిన్నున్ ||
172. ప్రాకటముగ నిద్దుర యిక |
యే కథలను వినిన రాదు | యీ బోధందున్ |
రాకుండదేమి చిత్రమొ |
ప్రాకృత నరమూక కెల్ల? | పావన చరితా! ||
173. క్రొత్తగు దంపతి కూటమి |
నెత్తరగున లేమలంత | నిదురలు బోకన్ |
మొత్తములై కను నటువలె |
బత్తల దిరిగేటి చిన్ని | బాలల కగునే ? ||
174. మనసరయక ప్రజలను విను |
మని చదువకు బోధ బాధ | యని యిండ్లల్లో |
పనులన్ని యాది జేసుక |
చనియెదరా సమయ మంద|సహ్యామున సుతా! ||
175. వీనుల వినడీ బోధను |
“నేనే బ్రహ్మ”నని నిక్కి | నీల్గెడి వాడున్ |
మానికము గాన వచ్చిన |
దానిని రాయనుచు దలచు | తార్కికుని గతిన్ ||

176. ఒకరు విని మెచ్చ వలెనని |
సకల పురాణములు వేద | శాస్త్ర శ్రౌత |
ప్రకరమును నేర్చు విద్య |
న్నికరంబీ బోధ మెచ్చ | నేర్చునె సుమతీ? ||
177. సాధారణముగ దెల్పుకు |
మీ ధర మానవుల బిల్చి | యీ బోధను బల్ |
మేధానిధి యాచించిన |
బోధించుము వద్దు లోభ | బుద్ధి సుబుద్ధి! ||
178. ఏ బోధ శిష్యులకు గల |
యా బాధల నణచి వేయు | నదె సద్బోధౌ |
ఆ బోధ యేది యనినను |
యా బోధే సుమ్మి దీన్ని | యిక విడువకుమీ! ||
179. హెచ్చైన బోధ దెల్పే |
సచ్చరితుల కియ్యలేరు | జనులు ధనంబుల్ |
గచ్చుల గొట్టి దిచ్చుల |
కిచ్చిన క్రియనిట్టి నృతతి | నేమననోయీ? ||
180. కాకుల వలె కూకలిడే |
లోకుల కీకలకు బెదిరి | లోగుండ కటన్ |
మూకత్వమూను చాలు వి |
వేకుడవయ్యుంటివేని | వినినా మాటా! ||

181. పెద్దల నెవరిని జూచిన |
ముద్దుగ మాట్లాడి వారు | ముదమున జెప్పే |
సుద్దుల కడ్డము జెప్పక |
వొద్దికతో మ్రొక్కి వినుము | వో పుణ్యతమా! ||
182. తన హితవెరుగని మనుజుడు |
వినడాప్త జనోక్తి దుష్ట | వృత్తి గల సుయో |
ధనుడు దశాననుడు విహిత |
జన వాక్యము వినక కాదె | సమసిరిరువురున్? ||
183. హద్దు సుమీ గురువాజ్ఞన |
ముద్దు సుమీ గురుని సేవ | ముదమున జేయన్ |
వద్దు సుమీ యిట్లుండుట |
వద్దు సుమీ గురుని తోటి | వాదించుటయున్ ||
184. జంభాల పోతు గోరునె |
సంభవ నాశముల బాపు | చక్కని బోధన్? |
కుంభని పండున కుండునె |
రంభా సంభోగ వాంఛ | రంభను గనినన్? ||
185. ఎందరు దూషించితె యే |
మందురు మనవారె కాని | యన్యులె? నీవా |
యందరితో వాదించక |
నందంబౌ నిట్టి బోధ | నరయర తండ్రి! ||

186. కోపమె పాపంబనబడు |

కోపమె హంకారమనుచు | కొనియాడ బడున్ |

కోపమె తాపం బనబడు |

కోపమె మృత్యువన బడును | కుటీల విరహితా! ||

187. చెప్పదొణంగెను మును తా |

జెప్పని ముచ్చట్లు కొన్ని | సేమము కొరకై |

యొప్పుల కుప్పా! వో మా |

యప్పా! యని దువ్వు కొనుచు | నతి దయతోడన్ ||

188. ఒప్పకుమీ పరబోధల |

తప్పకుమీ బోధనెపుడు | దలచుట మదిలో |

రోప్పకుమీ సచ్చిష్యుల |

చెప్పకుమీ దీన్ని దుష్ట | చెనటుల కెపుడున్ ||

189. కూడకుమీ దుర్జనులను |

వీడకుమీ సాధు మనుజు | వితతి స్నేహం |

బోడకుమీ గురుసేవకు |

పాడకుమీ పరుల నింద | పాటల రీతిన్ ||

190. మీరకుమీ గురువాజ్ఞను |

చేరకుమీ దుష్టులంత | చేరిన చోటన్ |

దూరకుమీ బోధను విని |

ఏరకుమీ సాధులందు | ఇలలో తప్పల్ ||

191. జనుల వలె జరుపు పనులను |

నను నిను జన వితతి దిట్ట | నడువకు మెపుడున్ |

నిను నీవు బొగడుకోకుము |

నిను బోలరటంచు జనుల | నిందించకుమీ! ||

192. శ్రద్ధను బోధందుంచ |

శ్రద్ధను నీ నేర్పుచేత | యూడించితివా |

బద్ధత్వమంత బాయును |

బుద్ధికి సరిపడితె దీన్ని | బూన గదోయి? ||

193. సంశయమె జన్మ హేతువు |

సంశయమే గురుని మాట | చవి గొననియదీ |

సంశయమె కీడు నొదవును |

సంశయ మెడబాస్తేవేని | చాలును వత్సా! ||

194. నరులంత మెచ్చ నడువను |

హరి హర విధి శతమఖామ | రాదులక్షైనన్ |

తరము గాదనగ మనకిక |

తరమౌ నన వశమె చూడు | ధాత్రిని పుత్రా? ||

195. అందరిని చణుకు చుందురు |

కొందరు దుర్మార్గ వృత్తి | కుటిల జనంబుల్ |

అందరిని గిచ్చి కరుచుచు |

మందలవలె కోతులుండు | మాడ్కిని కుర్రా! ||

గురు నిర్ణయము

196. సదమల గురువెవ రనినను |
యిదిగో బయలిదుగో లేని | యీ గురుతెరిగే |
టిదగు శరీరము దీనిని |
వదులు మనుచు నీకు జెప్ప | వచ్చిన వారే! ||

197. దిచ్చు తనపు శిష్యుని మది |
నొచ్చిన ధనమీయడనుచు | నూహించి మదిన్ |
ఇచ్చకము లాడబోకను |
చచ్చెర ఝాడించు వాన్ని | సద్గురుడైతే? ||

నిజశిష్య నిర్ణయము

198. గురుడు తన నెంత మెచ్చిన |
వరశిష్యుడు లొంగి తిరుగ | వలయును మదిలో |
మురిసి భయభక్తి లేకను |
తిరిగిన చేటోదవు నిజము | తెలియ గదోయీ? ||

199. శూరత్వమాత్మ పనికై |
వైరాగ్యము గురుని గొల్చు | వర్తన కెప్పుడున్ |
ఆ రీతి వృత్తి గలిగిన |
నారీనరు లేగి చనరె | నరకములోనన్? ||

200. మేలైన బోధ వినుటకు |
చాలా విఘ్నములు వచ్చి | సమకూడిన యే |
లీలన్ విడు సచ్చిష్యుడు |
వాలాయము బోధ యందె | వర్తించు జుమీ! ||

201. గురు కను సౌంజ్ఞను గనుగొని |
పరిచర్య యొనర్చుచుండు | భక్తుడు భక్తిన్ |
పరిపూర్ణ బోధ జెందును |
పరమౌదారప్రచండ | బంగరు కొండా! ||
202. కమలంబులున్న కొలనుకు |
భ్రమరములేతెంచినట్లు | బాగుగ బోధన్ |
తమ మది గోరి గురుని పద |
కమలములను గొల్వ సుజన | గణమేతెంచున్ ||
203. త్ర్యక్షుని నిందించిన యా |
దక్షుని గని ప్రాణమిడిన | త్ర్యక్ష సతి వలెన్ |
ఈ క్షితి తన దేశికుని ను |
పేక్షించిన జనుల తా ను|పేక్షించ దగున్ ||
204. గురుని కపరాధి యగు నా |
నరనాథుని దృపదునొంచు | నరుని విధమునన్ |
ధర సచ్చిష్య వరుడు తన |
గురు శత్రుని చేతనైతె | క్రొవ్వణచ దగున్ ||
205. పతి భక్తిగల యువతి వలె |
సతతము గురు భక్తి గలిగి | సచ్చిష్యుడిలన్ |
స్థితి గుదుర సేవ జేయును |
ప్రతిరహితాద్భుత చరిత్ర | పరమ పవిత్రా! ||

బోధకు అనధికారులు

206. మనసున నొకటి దలచు వా |
క్కున నొక్కటి బలుకుచుండు | కుటిలుడు మరి తా |
తనువున నొక్కటి జేయును |
విను వానికి బోధ దెల్పు | విహితమటోయీ? ||
207. గురుడు తన యాజ్ఞ లోపల |
చరియింపగ గోరునట్టి | ఛాత్రున కెప్పుడున్ |
దురితంబు వృద్ధియై తా |
నరకమునన్ గూలకున్నె? | నరనుత చరితా! ||
208. సురవరుడహల్య కోసము |
మరులొందిన రీతి నెప్పుడు | మరుగుదురజ్ఞుల్ |
పొరుగూరు సాధులకు తమ |
పురమున కల సాధులందు | బుద్ధి నిలుపకన్! ||
209. కనక సుమగంధ వాసన |
తనకొనగా దలచి పట్టదము గొన దటులన్ |
వినడిక నేనే బ్రహ్మం |
చని పల్కెటి నృతతి నిల్వ | నని యీ బోధన్! ||
210. జరర జనితులైనను బహు |
కరిన మనస్కులకు ఘోర | కలుషాత్ములకున్ |
శరులకు జడమతుల కివకు |
పఠనాసక్తులకు బోధ | పట్టుమటంచున్! ||

అధికారి నిర్ణయము

211. మనసున వాక్కున తనువున |
పని యొక్కట జరుపునట్టి | భక్తునికి దయన్ |
వినుపించుము వినుమని యీ |
ఘనబోధను వాని కతుక | గలదుడుగకుమీ! ||

శిష్య విజ్ఞాపన

212. అని గురుడు బోధ జేసిన |
విని శిష్యుడు హర్షమంది | వేడుక తోడన్ |
తన గురుని తోటి విజ్ఞా |
పన మీ రీతిగ నొనర్చె | పటు వాక్ప్రాడిన్! ||

213. నా కొరకు కష్టపడితిరి |
మీకై మీరిటకు వచ్చి | మిము బొగుడుటకా |
కాకోదరేశు డోపం |
డా కార్యము నా తరంబె? | అచల మనస్కా! ||

214. తల్లివి దండ్రివి దాతవు |
వల్లభుడవు బాంధవుడవు | వసుధీశుడవున్ |
తెల్లమిగ దేవుడవు నీ |
వల్ల గదా యిట్టి బోధ | వర్తన వినుటల్? ||

గురుని కోరిక

215. అని శిష్యుడన్న మాటకు |
మనమున హర్షించి గురుడు | మరి యిట్లనియెన్ |
వినవోయి శిష్యురాయా! |
విని నా కోరికను దీర్చ | వేడుకయైనన్! ||

216. నే జెప్పినట్లు జెప్పర |
నే జెప్పిన బోధ లెస్స | నీకతికుంటే? |
నే జూతు నీ చమత్కృతి |
రాజిత సుగుణైక సార | రమ్య విచారా! ||

శిష్య ప్రబోధము

217. అని గురుడు తనను బల్కిన |
విని శిష్యుడు లేచి మ్రొక్కి | వినుతించి ముదం |
బున జెప్ప దొణగె మును తా |
విని నట్లుగ గురుని మదికి | వేడుక దోషన్! ||

218. నే మొదలు లేని మేనును |
నా ముచ్చట స్వప్నమనుచు | నమ్మదగు సుమీ |
నే మేలుకొన్న లేనని |
నా ముచ్చట నేను నిల్వ | నరఘడియైనన్! ||

219. లేనియు నే లేకొచ్చిన |
నేనేగిన నుండు బయలు | నేనెరుగను యీ |
నేనుండి దాన్ని కనుగొని |
నేనేగితె మరల బుట్ట | నిక నెన్నటికిన్! ||

220. లేనియు రాకడ పోకడ |
దేనందున దోచబడె న|దె బయలని సుమీ |
దానిని గురుకృపచే గని |
నేనేగిన రాను పోను | నిజమెన్నటికిన్! ||

221. తనువుకు నాకును వేరని |
యనగూడ దదెట్టు లనిన? | ననవరతంబున్ |
పనులన్ని తనువు నే లే |
కను జేయగ వశము కాదు | కావున సామీ! ||
222. నను రమ్మని పొమ్మని తా |
ననదు సుమీ బట్టబయలు | నాకై నేనే |
తనువును జగమును గైకొని |
చనుదెంచుట చనుట నాకు | సహజము తండ్రి! ||
223. ప్రకటమగు బట్టబయలున |
సకలముతో లేక వచ్చి | చను దరఘడియన్ |
ఒక కోటి మాట్లా, నే రా |
నొక వేళ్ళను లేనటంచు | నూహపొడమినన్! ||
224. లేనియు నే నెరుగనిచో |
మేనుండదు, నేను నిల్వ | మేనుండక యీ |
మేనగు నా జోలొల్లని |
దానిని గురైరిగి నేను | తలగితె చాలున్! ||
225. మనము మన పెద్దలందరు |
చనుదేరక మునుపు వారు | చనినన్ గలయీ |
ఘనమును గని మనమేగిన |
చనదు గదా మనలబోలి | సార విచారా? ||

226. మేనుయు నా జననియు నే |

మేనికి జనకుడను, నేను | మేను లొకటియై |

దేనందు సంచరింతుమొ? |

దానిని పరిపూర్ణ మనుచు | దలచెద నయ్యా! ||

227. మేనున్నదె నే లేకను? |

నేనెరుగను మేను లేక | నే నిల్వను యీ |

మేనుకు నేనుకు మూలము |

గానను మము మేమె సృజన | గావించుమయా! ||

228. నే నిల్వ జగము లేకను |

నేనేగిన జగము లేదు | నిజమీ జగమున్ |

నేనును లేనప్పుడు గల |

దానిని పరిపూర్ణ మనుచు | దలపోయ దగున్! ||

229. లేనియు నే మాయమయిన |

మానవులది మరుపు మూర్ఖ | మరణంబును గా |

డా నిద్రయు నిర్నిద్రన |

నేనవి విని మృషని నమ్మ | నేర్తునె వాటిన్? ||

230. విను భాష్యములను త్రాళ్ళను |

జనములు నను గట్టియుంచ | జనక నిలుతునా? |

చనుదొత్తు నాకు నేనై |

కనుకనె నను నమ్మరెప్పుడు | ఘనులగు వారల్! ||

231. నానా భాషల చేతను |

నానా విధ శాస్త్ర తతుల | నను నమ్ముటకై |

నేనే రచించి పెట్టితి |

నానా దేశములయందు | నర రూపమునన్! ||

232. ఒక చోట నవ్వుదును వే |

రొక చోటను మిడుకు చుందు | నొక చోటను నే |

ప్రకటమగుదు లేకుందును |

నొక చోటను యిట్టి చేష్ట | లుండును నాకున్! ||

233. కావేటి కాలువల వలె |

నా వల్లనె కల్పనౌను | నానా విద్యల్ |

ఈ విశ్వమందు, విశ్వము |

నా వెంటనె వచ్చు పోవు | నా వలెనె సుమీ! ||

234. నే నాడదాన నౌదును |

నేనే మగవాడ నౌదు | నేనే నన్నున్ |

నే నీ వటంచు గూడదు |

నేనే నను జంప మనుప | నీగుదు సుమ్మీ! ||

235. నేనుల మేనుల కుప్పను |

నేను బయల్ నన్నెరుగదు | నే చను దొడ్తున్ |

మేనై నిమిషములోనిది |

మానుగ నా వృత్తి నేనే | మాయను సుమ్మీ! ||

236. నేనున్ గాకొక శుద్ధ |

జ్ఞానము గలదనుచు బల్కు | జ్ఞానుల మాటల్ |

పూని విన దగదు శుద్ధ |

జ్ఞానంబన నేనె! నేను | గానిది యౌనే? ||

237. నే మాత్రముందు నని యను |

నా మాయల కూతలన్ని | నరసిన సుప్తిన్ |

ఏ మాయె మరణమప్పుడు? |

యే మాయెను గురుని మాట | నే మాయె నయా? ||

238. నేనన్న నహమహంబన |

నేనె సుమీ యహమటంచు | నేనెపుడంటే |

నేనపుడు బుట్టుటది జన |

నేను గతించుట మటంచు | నీవెరుగయ్యా ||

239. నేనన నాల్గవ దేహము |

మేనన నాలోని మూడు | మేనులు సుమ్మీ! |

నేనన మేనన దొక్కటె |

కానిది తన మూల మరయ | గనరాదు సుమీ! ||

240. అంగము లింగము గలసుటె |

లింగ శరీరం బటంచు | లెక్కకు వచ్చెన్ |

లింగం బంగము నెడసిన |

లింగముళక్కొను నేనె | లింగం బనినన్ ||

241. లింగము విక్షేపంబన |

నంగం బావరణమనిన | నగునీ రెండే |

లింగ శరీరము దీనికి |

భంగము తన మూల మరయ | బడినప్పడగున్! ||

242. ఎరుకన మరుపన రానిది |

పరిపూర్ణం బీశ్వరుడన | బడు నెరు కెరుకన్ |

మరచిన జీవుండనబడు |

నెరుకచలము నెరుగ నరుగు | నెరుక మరుపులున్! ||

243. ఎరుకన సత్వగుణంబని |

మరుపన తామస మటంచు | మరి యీ రెండున్ |

సరియైన రాజసంబని |

నరులెన్నిరి మూటి విడువ | నర్థము సుమ్మీ! ||

244. నన్నెరుగ నట్టి బయటన్ |

యెన్నడు లేనట్టి నేను | యీ విశ్వమునై |

వున్నట్టులుండి నే లేం |

దున్నది గని నేను బోతె | దుందణగు సుమీ! ||

245. ఈ యచల మొకటి బ్రహ్మాని |

మాయామయమైన విశ్వ | మంతయు నేనం |

చాయ నెరుంగక నను నరు |

లీ యెడ బ్రహ్మాంబటంచు | లెక్కిడ నగుదున్! ||

246. భూమను భద్రాచలమని |

రాములనుచు లేని నన్ను | రక్షణమున నే |

మీ మాట నెరిగుళక్కని |

నా మాటను మరచు యునికి | నయమని తోచెన్! ||

247. నా గురుడు నాకు దెల్పిన |

యీ గురు బోధంత మీకు | యిప్పుడు నేనున్ |

బాగుగ విన జెప్పితి సుమి |

యో గురువర్య యని శిష్యు | డూరక యున్నన్ ||

గురుని హర్షము

248. విని శిష్యుని వచనోక్తులు |

మనమున హర్షించి గురుడు | మస్తకమున జె |

యునిచి తొడ మీద జేర్చుక |

తన శిష్యుని మేను నిమిరి | తా నిట్లనియెన్! ||

249. నీ వంటి ఘట్టి వాడిక |

భూవలయము నందు ముందు | బుట్టడు వెనుకన్ |

నే విన లేదున్నాడం |

చీ వేళ్ళకు నిన్నె చూస్తే | నిట భళి శిష్యా! ||

250. చందురుని చీమ ముద్దా |

డిందని నట్టిపుడు నీవు | యీ సద్బోధన్ |

చెందితివి నీకు సరి జగ |

మందెవ్వరు లేరు నిన్ను | మది మెచ్చితిరా! ||

గురు దక్షిణ

251. అని మెచ్చి యేమి యిచ్చెద |
వని గురు దక్షిణ నటంచు | నతడడిగిన న |
న్నని పల్కె శిష్య రత్నము |
విని యిది యిక ముట్టబోక | విహరించుమనన్! ||

బోధ స్థితి నిర్ణయము

252. విని శిష్యుడు గురుమూర్తిని |
కనుగొని చిత్తరువు ప్రతిమగా నిలిచున్నన్ |
తన శిష్యుని హస్తములన్ |
గొని దగ్గర దీసికొనియు | కొడుకా యనుచున్! ||
253. ధర పరమ హంస వేత్తల |
పరిపూర్ణపు బోధ గురుల | పనులీల సమమే? |
ఎరుగకనిక నుతినిందలు |
గరపిన తత్పలము ప్రజల | కగు నిజము సుమీ! ||
254. అర్థము దెలియక గ్రంథము |
వ్యర్థంబని నింద జేయు | వ్యర్థుల మాటల్ |
వ్యర్థములని యీ గ్రంథం |
బర్థము సద్గురుని వలన | బాగుగ వినుడీ! ||
255. ఈ చెప్పిన గురు బోధను |
తా చెవినిడి బయలు గాంచి | తన లేమి నిజం |
బై చనియె శిష్యు డప్పడు |
లేచెను గురుడవల మాట | లేదా మీదన్! ||

గ్రంథ సమాప్తి

256. శరధి కరి తురగ శితకర (1784) |

పరిమితమైనట్టి శాలి|వాహన శకమం |

దు రచిస్తే మాఘ పౌర్ణమి |

వర కివి దుందుభి యనేటి | వత్సర మిప్పుడున్ ||

257. పది యిరువై యైదులు యీ |

సదమల కందములు వీట్ని | సదయా మతులై |

ముదమున మీరు వినెదరని |

మది లోపల దలచి చేస్తే | మానవులారా! ||

258. ఇతర మెరుంగని సతమం |

దతి మృషయై కానుపించు | నట్టి మనము యీ |

కృతి గురుశిష్యులు వారల |

యితరేతర వాగ్విలాస | మివి మృషలు సుమీ! ||

గ్రంథ ఫల శ్రుతి

259. ఎవరీ పద్యములన్నియు |

వివరింతురొ వారి కెల్ల | విద్యావిద్యల్ |

దవిలియు బాధింప వెప్పుడు |

భవనాశస్థితులు లేక | ప్రబలుదు రెప్పుడున్ ||

260. పాట సుమీ భక్తులకిది |

బాట సుమీ బోధజెంద | భ్రమ రాకుండన్ |

కోట సుమీ కందములను |

తోట సుమీ దీన్ని తొలగ | ద్రోయక వినుడీ! ||

కరాకరోపాధి ద్వయదోషరహిత పరమతత్వ కందములు

261. ప్రతిదినము జదివి యెవరీ |

ప్రతి నర్చన జేతు రట్టి | ప్రజలకు బోధ |

స్థితి కుదుర గలదు గురు కృప |

కతి పాత్రులు వారు, వారి | కడ్డము గలదే? ||

ఇది శ్రీమద్రాజాధిరాజ మహా రాజ రాజయోగీంద్ర చంద్రులగు శ్రీమద్భాగవత కృష్ణ ప్రభువు విరచిత

కరాకరోపాధి ద్వయ దోష రహిత పరమ తత్వ కంద పద్యములు

సమాప్తము.

Edited & Corrected by: Dr. Sridhar Rapelli,
New York, USA, Email: srapelli999@gmail.com.